EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.6.2023.
COM(2023) 339 final

2023/0196 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a u pogledu izmjene Odluke br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 17. prosinca 2019. o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ova Odluka Komisije sadržava prijedlog odluke Vijeća o stajalištu koje Unija treba zauzeti u Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a o izmjeni Odluke br. 3/2019 o prijelaznim mjerama u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između EU-a i Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država (AKP)[1], potpisanog u Cotonouu 23. lipnja 2000. („Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua" ili „Sporazum") („odluka o prijelaznim mjerama")[2]. Potonje je izmijenjeno Odlukom br. 2/2020 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 4. prosinca 2020.[3] te odlukama br. 3/2021[4] od 26. studenoga 2021. i br. 1/2022[5] od 21. lipnja 2022. o produljenju primjene Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua do 30. studenoga 2021., 30. lipnja 2022. odnosno 30. lipnja 2023. Komisija predlaže dodatno produljenje primjene svih odredbi Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua do 30. rujna 2023. ili do stupanja na snagu odnosno privremene primjene novog sporazuma o partnerstvu između Unije i država AKP-a, koji god je datum raniji.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua

Od 2000. Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua okvir je za odnose EU-a sa 79 zemalja AKP-a. Sklopljen je na 20 godina: od 1. ožujka 2000. do 29. veljače 2020. Revidiran je 2005. i 2010.

Na temelju Odluke br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a 17. prosinca 2019. produljena je primjena odredbi Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua do 31. prosinca 2020. ili do stupanja na snagu novog sporazuma o partnerstvu između Unije i država AKP-a, koji god je datum raniji. Potonje je izmijenjeno Odlukom br. 2/2020 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 4. prosinca 2020.[6] te odlukama br. 3/2021[7] od 26. studenoga 2021. i br. 1/2022[8] od 21. lipnja 2022. o produljenju primjene Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua do 30. studenoga 2021., 30. lipnja 2022. odnosno 30. lipnja 2023.

Pregovori o novom sporazumu o partnerstvu između AKP-a i EU-a pokrenuti su u rujnu 2018. Glavni su pregovarači 15. travnja 2021. parafirali tekst novog Sporazuma o partnerstvu između Unije i članica Organizacije afričkih, karipskih i pacifičkih država (OAKPD). Komisija je u lipnju 2021. dostavila svoj prijedlog Vijeću na potpis. Vijeće je izmijenilo prirodu Sporazuma o partnerstvu iz sporazuma koji sklapa samo EU u mješoviti

---

1 Odluka Vijeća od 19. prosinca 2002. o sklapanju Sporazuma o partnerstvu između Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država s jedne strane i Europske zajednice i njezinih država članica s druge strane, potpisanog u Cotonouu 23. lipnja 2000. (SL L 65, 8.3.2003., str. 27.).

2 Odluka br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 17. prosinca 2019. o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a [2020/2].

3 Odluka br. 2/2020 Odbora veleposlanika AKP-EU od 4. prosinca 2020. o izmjeni Odluke br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-EU o donošenju prijelaznih mjera na temelju članka 95. stavka 4. Sporazuma o partnerstvu AKP-EU.

4 Odluka br. 3/2021 Odbora veleposlanika AKP-EU od 26. studenoga 2021. o izmjeni Odluke br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-EU o donošenju prijelaznih mjera na temelju članka 95. stavka 4. Sporazuma o partnerstvu AKP-EU.

5 Odluka br. 1/2022 Odbora veleposlanika AKP-EU od 21. lipnja 2022. o izmjeni Odluke br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-EU o donošenju prijelaznih mjera na temelju članka 95. stavka 4. Sporazuma o partnerstvu AKP-EU.

6 Odluka br. 2/2020 (br. 3).

7 Odluka br. 3/2021 (br. 4).

8 Odluka br. 1/2022 (br. 5).

sporazum. Komisija je tu izmjenu konačno prihvatila radi kompromisa i potrebe da se Sporazum o partnerstvu potpiše što je prije moguće. Međutim, izmijenjeni tekst zaustavljen je na razini COREPER-a. Postalo je očito da rasprave na razini Vijeća EU-a neće dovesti do novog sporazuma koji bi bio dovršen i koji bi se mogao početi primjenjivati prije sadašnjeg datuma isteka primjene Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua odnosno do 30. lipnja 2023. Situacija bi dovela do pravnog vakuuma u odnosima AKP-a i EU-a koji treba izbjeći i popuniti.

2.2. Vijeće ministara AKP-a i EU-a

Vijeće ministara AKP-a i EU-a tijelo je na ministarskoj razini osnovano Sporazumom (članak 15. Sporazuma). Sastoji se od članova Vijeća Europske unije i članova Europske komisije s jedne strane te člana vlade svake države AKP-a s druge strane. Među zadaćama je Vijeća ministara donošenje odluka potrebnih za provedbu i izvršavanje Sporazuma. Vijeće ministara donosi odluke zajedničkom suglasnošću stranaka. Da bi odluke bile valjane, moraju biti prisutni i. polovina članova Vijeća Europske unije (tj. 14 ministara iz država članica EU-a), ii. jedan član Komisije i iii. dvije trećine članova koji predstavljaju vlade država AKP-a (tj. članovi vlada 55 različitih država AKP-a).

2.3. Prijelazne mjere

Članak 95. stavak 4. drugi podstavak Sporazuma glasi: „Vijeće ministara usvaja bilo koje prijelazne mjere koje su potrebne dok novi Sporazum ne stupi na snagu.” U skladu s člankom 95. stavkom 4. drugim podstavkom Sporazuma prijelazne mjere mogu se provesti kako bi se produljila primjena cijelog ili dijelova Sporazuma do početka primjene novog sporazuma (privremena primjena ili stupanje na snagu). Kako bi se zadržao pravni, politički i institucijski kontinuitet s AKP-om, ako se novi sporazum ne počne primjenjivati prije isteka postojećeg pravnog okvira, potrebno je produljiti donesene prijelazne mjere kako bi se produljila primjena važećeg sporazuma.

2.4. Izmjena prijelaznih mjera u Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a

U skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma odluku o prijelaznim mjerama donosi Vijeće ministara AKP-a i EU-a. U skladu s člankom 15. stavkom 4. Sporazuma Vijeće ministara može prenijeti svoje ovlasti na Odbor veleposlanika. U tu je svrhu Vijeće ministara 23. svibnja 2019. delegiralo ovlast za donošenje odluke o prijelaznim mjerama Odboru veleposlanika[9]. Na temelju članka 16. stavka 2. Sporazuma Odbor veleposlanika može donositi ili izmijeniti odluke obvezujuće za stranke u okviru mandata koji mu je dodijelilo Vijeće ministara.

U skladu s člankom 1. Poslovnika Odbora veleposlanika[10] Odbor se sastaje redovito, posebice kako bi pripremio sjednice Vijeća ministara, te prema potrebi na zahtjev jedne od stranaka. Uz tu fleksibilnost Odbor veleposlanika može osigurati da se izmjena odluke o prijelaznim mjerama donese pravodobno, najkasnije do sredine lipnja 2023.

Stoga će Odbor veleposlanika AKP-a i EU-a na jednom od svojih sastanaka donijeti izmjenu odluke o prijelaznim mjerama („predviđeni akt”). Svrha je predviđenog akta dodatno produljiti razdoblje primjene Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua u cjelini do

---

[9] Odluka br. 1/2019 Vijeća ministara AKP-EU od 23. svibnja 2019. o delegiranju Odboru veleposlanika AKP-EU ovlasti za odluku o donošenju prijelaznih mjera na temelju članka 95. stavka 4. Sporazuma o partnerstvu AKP-EU [2019/920] (SL L 146, 5.6.2019., str. 114.).

[10] Odluka br. 3/2005 Vijeća ministara AKP-a i EU-a od 8. ožujka 2005. o donošenju Poslovnika Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a (SL L 95, 14.4.2005., str. 51.).

30. rujna 2023. ili do stupanja na snagu ili privremene primjene novog sporazuma o partnerstvu između Unije i država AKP-a, koji god je datum raniji.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Komisija predlaže da se postojeća odluka o prijelaznoj mjeri u okviru Sporazuma izmijeni kako bi se primjena Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua produljila do 30. rujna 2023., osim ako novi sporazum stupi na snagu ili se počne privremeno primjenjivati prije tog datuma.

S obzirom na navedeno, predloženo stajalište Unije treba donijeti na sjednici Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”[11].

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

U skladu s člankom 95. stavkom 4. drugim podstavkom Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a, potpisanog u Cotonouu 23. lipnja 2000., prijelazne mjere mogu se provesti kako bi se produljila primjena cijelog ili dijelova Sporazuma do početka primjene novog sporazuma (privremena primjena ili stupanje na snagu nakon ratifikacije svih stranaka). Točnije, „Vijeće ministara usvaja bilo koje prijelazne mjere koje su potrebne dok novi Sporazum ne stupi na snagu.”

Stoga je jasno da je akt koji Odbor veleposlanika AKP-a i EU-a treba donijeti akt koji proizvodi pravne učinke. Prema međunarodnom pravu predviđena odluka Odbora veleposlanika bit će obvezujuća u skladu s člancima 15. i 16. Sporazuma.

Odbor veleposlanika tijelo je osnovano na temelju članka 16. Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua.

Europska unija je, uz svoje države članice, ugovorna stranka Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua i stoga će biti obvezana predviđenom odlukom Odbora veleposlanika.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako

[11] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na funkcioniranje Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua u cjelini, osobito na produljenje njegove primjene nakon predviđenog datuma isteka. Materijalna pravna osnova odluke Vijeća mora se stoga utvrditi s obzirom na Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua u cjelini[12].

Sporazum je sklopljen kao sporazum o pridruživanju te se stoga temelji na članku 310. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, koji je jednak članku 217. UFEU-a. Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 217. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na funkcioniranje Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua u cjelini, osobito na produljenje njegove primjene nakon predviđenog datuma isteka. Materijalna pravna osnova odluke Vijeća mora se stoga utvrditi s obzirom na Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua u cjelini[13].

Sporazum je sklopljen kao sporazum o pridruživanju te se stoga temelji na članku 310. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, koji je jednak članku 217. UFEU-a. Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 217. UFEU-a.

[12] Vidjeti posebice presudu u predmetu *C-244/17 Komisija protiv Vijeća* („Kazahstan”) [ECLI:EU:C:2018:662], str. 40. i navedenu sudsku praksu.

[13] Vidjeti posebice presudu u predmetu *C-244/17 Komisija protiv Vijeća* („Kazahstan”) [ECLI:EU:C:2018:662], str. 40. i navedenu sudsku praksu.

2023/0196 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a u pogledu izmjene Odluke br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 17. prosinca 2019. o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 217. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Sporazum o partnerstvu između članica Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država („AKP”) s jedne strane i Europske zajednice i njezinih država članica s druge strane („Sporazum o partnerstvu između AKP-a i EU-a”)[14] potpisan je u Cotonouu 23. lipnja 2000. Sporazum o partnerstvu između AKP-a i EU-a stupio je na snagu 1. travnja 2003. te se primjenjuje do 30. lipnja 2023. u skladu s Odlukom br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 17. prosinca 2019. o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a („odluka o prijelaznim mjerama”)[15] kako je zadnje izmijenjena Odlukom br. 1/2022[16].

(2) Na temelju članka 95. stavka 4. prvog podstavka Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a pregovori o novom sporazumu o partnerstvu između AKP-a i EU-a započeli su u rujnu 2018. Novi sporazum neće se moći početi primjenjivati do datuma isteka postojećeg Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a. Stoga je potrebno izmijeniti Odluku br. 3/2019 o prijelaznim mjerama kako bi se dodatno produljila primjena odredbi važećeg Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a.

(3) Člankom 95. stavkom 4. drugim podstavkom Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a predviđeno je da Vijeće ministara donosi prijelazne mjere koje su potrebne dok novi sporazum ne stupi na snagu.

(4) U skladu s člankom 15. stavkom 4. Sporazuma Vijeće ministara AKP-a i EU-a delegiralo je 23. svibnja 2019. ovlasti za donošenje prijelaznih mjera Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a. Odbor veleposlanika AKP-a i EU-a održat će redoviti sastanak na kojem će donijeti odluku o izmjeni prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a.

---

[14] Sporazum (SL L 317, 15.12.2000., str. 3.) kako je izmijenjen Sporazumom potpisanim u Luxembourgu 25. lipnja 2005. (SL L 209, 11.8.2005., str. 27.) i Sporazumom potpisanim u Ouagadougouu 22. lipnja 2010. (SL L 287, 4.11.2010., str. 3.).

[15] Odluka br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 17. prosinca 2019. o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a [2020/2].

[16] Odluka br. 1/2022 Odbora veleposlanika AKP-EU od 21. lipnja 2022. o izmjeni Odluke br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-EU o donošenju prijelaznih mjera na temelju članka 95. stavka 4. Sporazuma o partnerstvu AKP-EU.

(5) Budući da je predviđeni akt obvezujući za Uniju, primjereno je utvrditi stajalište koje u ime Unije treba zauzeti u okviru Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a.

(6) Odredbe Sporazuma o partnerstvu AKP-EU nastavit će se primjenjivati s ciljem održavanja kontinuiteta u odnosima između Unije i njezinih država članica, s jedne strane, i država AKP-a, s druge strane. U skladu s time, izmijenjene prijelazne mjere nisu namijenjene za unošenje izmjena u Sporazum o partnerstvu između AKP-a i EU-a, kako je predviđeno u njegovu članku 95. stavku 3.,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje u ime Unije treba zauzeti u okviru Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a jest da treba izmijeniti Odluku br. 3/2019 prijelaznim mjerama kako bi se produljila primjena svih odredbi Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a do 30. rujna 2023. ili do stupanja na snagu ili privremene primjene novog sporazuma o partnerstvu između Unije i država AKP-a, koji god je datum raniji.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik